

Vc
5098

7.

AD ILLUSTRISSIMUM CELSISSIMUM QVE
Principem ac Dominum
Dominum

JOHANNEM GEOR.

GIUM TERTIUM,

Ducem Saxonix, Julix, Clivix ac Montium,

Landgravium Thuringix, Marchionem Misnix ac utriusque
Lusatix, Comitem Marcæ & Ravenspurgi, Dy-
nastam in Ravenstein.

ELECTORALIS DIGNITATIS HÆREDEM,
JUVENTUTIS GERMANICÆ PRINCIPEM,
Dominum suum clementissimum

Votiva Acclamatio

Qvo die

SERENISSIMO CELSITUDINIS EJUS PARENTI,

Serenissimo ac potentissimo Principi ac Domino,

Domino

JOHANNI GEOR.

GIO II.

Duci Saxonix, Julix, Clivix & Montium, S. R. I.

Præfecto Prætorio & Octoviro Electori, atq; in eodem, ubi Jus
Saxonicum viget, Vicario, Domino clementissimo,

Solenni homagio hic Dresdæ se obstringebant

Subditi

Subjectissimo studio concepta

ab

Illustrissimæ Celsitudinis Ejus Devotissimo

Christiano Augustô à Friesen.

••••• (O) •••••

Typis, Melchioris Bergen,

ILLVSTRISSIME AC CELSIS-
SIME PRINCEPS, DOMINE
CLEMENTISSIME,

Vanquam ne expendere quidem quis-
quam, nedum deflere satis dignè
jacturam potuit, quam, non dicam
ditionum harum Cives ac Subditi,
non Saxonia solùm Tua, Misniavè
ac cæteræ his connexæ Regiones, sed universum Imperi-
um Romanum, omnis deniqve Christianorum Respu-
blica fecit eo die, quo seculi nostri Heros incomparabilis
atqve memoriæ excelsissimæ Avus Tuus, IOHANNES
GEORGIUS I. Elector Saxonix laudatissimus, mortali-
tatem exiit & Terras reliquit; videntur tamen haud inju-
riâ recreati à mœrore homines paulò maturius anxiam æ-
gritudinem posuisse, & lætas rursus protulisse acclamatio-
nes. Etenim quem fidei acerrimum Defensorem, Ecclesiæ
Patronum Pientissimum, fulcrum Romani Imperij soli-
dissimum omnes boni graviter dolebant, justissimum
Principem, Protectorem fortissimum lugebant Subditi,
eundem in Successore gestientes agnoscunt, atqve in poste-

ris felicitate quâdam singulari renasci & perennare læti admirantur. Satis ille sibi, satis gloriæ suæ vixerat ; nunc omnibus vitæ partibus summâ cum laude peractis, ex istis mortalitatis miseriis & ancipite rerum humanarum mutabilitate sanctissimè decessit, postquàm supremum ac maximum beneficium, quod Princeps conferre suis potest, præstitit, bonum nempe Successorem. Augustus forsan aliquis non charitate aut Reipubl : curâ adsciscet, ad quem transeat Imperium, & comparatione deterrimâ sibi gloriam quæret ; Hunc si non contigisset nasci, sed legi oportuisset, unus omnium votis destinaretur, in cujus humeros inclinaret harum Regionum Salus æquè sufficientes tanto oneri, atque Serenissimi Prædecessoris suffecisse sensimus. In Eum ergò intuentes populi optimo jure se efferunt rursus, & depositis, quas mœror haftenus attulerat, sordibus, fulgere denuò incipiunt. Quod si enim ii, qui ex diutinò squalore ac profundis tenebris ægrè emersi, jucundissimum Solis lumen intueri denuò cœperunt ; vel qui de lento & difficili morbo vix eluctati ad pridem desveta munia redeunt, mirificè gratulari sibi, & modis omnibus exultare solent : quò fieri potest, quin incredibiliter gaudeant, & omnibus onustæ lætitiis incedant subjectæ gentes, quibus inductam obitu Serenissimi Electoris caliginem dispulit nova lux exorta Reipublicæ, & noxias curarum nebulas benefico splendore dissipavit. Extat jam tum in vultu cuiusque hilaritatis publicæ

sensus

sensus, & in serenis frontibus gaudiorum indicia perleguntur. Quin nec capit se amplius exundantis lætitiæ impetuosa multitudo, sed dedignata pectorum latebras ingrulantium clamorem prorumpit. Quàm lætus enim hodiè Populus novo se juramento ELECTORI obstrinxit? Quàm alacri omnes animo renovârunt fidei sacramentum? Quàm peculiare gaudium illorum fuit, quibus manibus SERENISSIMI PARENTIS Tui oscula figere, & recens hoc fastigium apud EUM, TEQUE pariter humillimâ veneratione prosequi licuit? Quæ cum omnia viderim atque audierim, ILLUSTRIS PRINCEPS, non potui mihi temperare, quin inter istam acclamantium ac gratulantium amplissimam multitudinem & ipse aliquid conarer effari, & apud CELSITATEM TuAM pro æternitate hujus Regiminis, pro felicitate SERENISSIMI PARENTIS, proq; SALUTE TuA vota quædam nuncuparem. Licet enim conscius mihi infirmitatis ingenitæ, & per pueritiam inchoati potius studii, quàm eliamati, probè sentiam, à me orationem ejusmodi nec optari nec concipi posse, quæ dignam afferat aut tempori gratiam, aut materiæ copiam, aut tanto fastigio majestatem; fretus tamen indulgentiâ Tuâ, & excellenti animi benignitate, quæ una inter innumeras virtutes maximè splendet, exhibere isthanc TIBI minus vereor, quod existimem Principes ipsos non tam accuratò & ambitiosò gratulantium sermone, quàm simplici impolitòque, quippè quò nihil sincerius, aut magis devotum, impensius delectari. In quò quidem gratula-

B

tionis

tionis officio ad Tuam potissimum CELSITUDINEM sermo-
nem meum dirigere libuit, eò, quod eminentissimæ hujus Di-
gnitatis, in quâ PARENTEM Tuum jam cernis constitutum,
fructus & voluptas præcipuè ad Te pertinet. Tu spes Impe-
rij, ac tantæ laudis & gloriæ Paternæ hæres existis: In TE om-
nium ora oculosque esse conversos vides: TE universos
intueri, tanquàm publicæ felicitatis arrhabonem: Cujus si-
gna atque auguria non vana in vultu Tuò, in moribus, in pa-
ternâ assuetudine deprehendere se credunt. Nam quæ in
CELSITUDINE Tuâ, in hâc nondum pubertatem egressâ æta-
te elucet frontis Majestas, & arcanus luminum vigor, jam
tum longè latèque Principem cunctis ostentant. Jam quum
formam cæterorum membrorum & habitum prorsus de-
centem aspiciunt, quum vivacem nec venustissimo corpori
imparem indolem rimantur, faustissima quæque de Regimi-
ne olim Tuò, de futurorum temporum tranquillitate omina-
ri audent. Quæ profectò Tu non tam promittere olim, quàm
statim præstare videris, quando expressum AVI PATRISQUE
simulacrum exhibere niteris. Ita in annis primoribus eru-
ptione virtutis tumens germen non lætius, quàm uberius ap-
paret. Suprà ætatem est, PRINCEPS CBLSSISIME, illa, quam
præ Te fers, gravitas morum, illa agilitas artuum, illa sensuum
judicii que celeritas, illæ animi corporisq; cæteræ dotes, quæ
teneris his & pubescentibus annis emicantes, nihil exile, nihil
depressum, aut summis Majoribus inferius anhelant. Scilicet
rapi-

rapitur ad similitudinem Suorum excellens quæque natura,
& avitæ paternæque laudis stimulis incensa rumpere festinat
in volucra infantia, & contra rationem ætatis maximarum
rerum seriem confestim minatur. Ad quam naturæ excel-
lentiam quum non segnis virtutum opifex disciplina accedat,
non potest non eximium quid ac singulare existere. Enimve-
rò, an Disciplina melior aut efficacior ulla tradi potest, quàm
quæ ex domesticarum virtutum rerumque gestarum exem-
plis petitur? An certior ulla spes æquiparandi PATRIS, quàm
ubi sub eodem discendi Magistrò adolescas, quem nascendi
auctorem & propagatorem stemmatis reverere? Hoc igitur
TIBI maximè optandum & suprâ invidiam benignitate Nu-
minis obtigit, nasci à maximò Principe ad successionem hono-
ris, & Eiusdem auctoritate, ad summæ fortunæ cultum eru-
diri: Nec erudiri solùm aut fingi monitis, sed exemplo incita-
ri & roborari. Boleslaus IV. Poloniae Rex, Patris sui effigiem
è collo suspensam circumferebat, & ori admovens subindè
& deosculans dicere solebat: Prohibeat DEVS, ne quid indi-
gnum genere Majoribusque meis committam! TIBI quoq;
SERENISSIME PRINCEPS, Potentissimi GENITORIS Tui ima-
go, non illa quidè auro duntaxat fusa, aut adumbrata penicil-
lo, sed viva vidensq; & motu prudentis gubernationis nunc
maximè vigens ob oculos est, ad cuius pulcherrimam spe-
ciem ornes TEMET & componas, unde TIBI quod imitere
capias, unde nobile inceptu, felix exitu, quod aggrediare,

transumas. Ab hujus contemplatione nihil deflectens, spectare poteris, quidquid præclare geritur, quidquid in omnes casus sapienter providetur: quod cum ipsius amore magis placebit, tum æmulandi studio inolefcet. Quæ quidem res quantum momenti ad universam Rempublicam & incolumitatem statûs afferat, nemo alius illustrius documentum exhibuit, quàm PATER TVVS SERENISSIMUS. Nam is ipse, quum in gremio SAPIENTISSIMI SENIS AVI TUI hauserit regnandi disciplinam, & imbiberit prorsus, ita nunc administrat Impetium, ac si per plurimos annos gubernacula Ejus tenuisset. Adstiterat quippe semper actionibus Paternis, multa in medium consuluerat, haud pauciora exsequutus erat, perspexerat diu penitusq̃, quâ prudentiâ juxta ac fortitudine aut servârit Rempublicam, aut sustentârit, quâ curâ Religionem foverit, quâ dignitate sacrum illum Ensem, qui non magis insigne imperii, quàm hostium ultor fulsit, gestârit, quantâ auctoritate tot Imperialibus comitiis, tot Ordinum conventibus interfuerit, sæpè etiam præfuerit, quantâ cum gloriâ suis sæpiùs in Sacras Cæsaris vices succedentibus humeris innixum Sacrosanctum imperium Romano Germanicum sustinuerit, quantas res bello confecerit, quibus pacis artibus floruerit. Ita parendo & observando, quæ mox præcipere deberet, effecit, ut nihil discendum haberet tempore docendi. Talibus institutis hõc interregni tempore in sinum suum confugiens Romanum imperium sapientissimè nunc moderatur.

Vide-

Videbatur illud non aliter, quàm solet terra ventis aut aquis
subter immixtis, intervulsâ sui soliditate nutare, aut veluti na-
vis procellis quassata fractò malò scopulis allidi ac dissolvi mi-
natur; subductâ repentè, qua sustentatum fuerat, dextrâ Im-
peratoris contremiscere ac penè confidere: Ast postquàm
Prudentia PRINCIPIS NOSTRI SERENISSIMI præcipitantem
Rempublicam refrenavit, & gubernacula fluitantia recepit,
omnibus certa spes salutis illuxit, desiit tempestas, posuere se
venti, fugere nubes, fluctus resederunt: Et sicubi adhuc in
longinquiribus Terris aliqua observatur obscuritas, aut resi-
duus undarum pulsus immurmurat, ante ejus nutus tamen
quoque dilucescet & silebit. Singulari profectò Sacri Nùmi-
nis providentiæ adscribendum est, quod adeò non ad ocium,
non ad remissionem & quietem, sed ad novas expeditiones,
imminentes civiles tumultus, impendentia bella, ILLUSTRIS-
SIS SAXONIBUS tradantur Electorales Fasces. *Ut* nempe,
sicut cœli marisque temperiem turbines commendant, ita or-
nent & augeant postea pacis gratiam tumultus. Habet enim
has vices conditio mortalium, ut adversa ex secundis, ex ad-
versis secunda noscantur. Cujus quidem rei, ne plurima in
medium, quæ à longâ temporum serie suppetunt exempla
commemorem, luculentissimum modo AVI TUI BEATISSI-
MI sufficiat. *Ut* primùm Iste ante hos ipsos sex & quadragin-
ta annos Electoralem suscepit Purpuram, simul in Imperio
Germanorum Romano cœperunt turbari omnia, fluctuare,

MAJ

C

con-

concuti: Cæsare inde periculis maximè gliscentibus defun-
cto, imperatoris partes Ei per interregnum Vicario traditæ
sunt, eò Reipublicæ statu, ut, quæ tùm hominum formido,
quæ Regionum fuerit trepidatio, quis orbis metus, quæ om-
nium confusio fuerit, verbis sese exprimere non posse confi-
teantur temporum illorum conditores. Sanè id constanter
asserunt, cuius Imperii ruinam homines metuebant, illud ne
commotum quidem sensisse, tantamque unius *PRINCIPIS*
ILLUSTRISSIMI SAXONIS Majestatem fuisse, ut nec bonis, ne-
que contrà malos opus armis fuerit. Quâ rerum facie *SERE-*
NISSIMUS PARENS Vicariam Imperii administrationem vix-
dum aggressus sit, neminem, nisi profus in Germaniâ hospi-
tem latere potest, scilicet haud minus terribili & penè despe-
rata. Sed sperare tamen benè, imò securos esse circumspecta
Principis Electoris Saxonis, Sacri Romani Imperij Vicarij pro-
videntia & servandæ publicæ quietis cura inestimabilis jubet.
Horum igitur vestigijs si Celsitudo Tua insistet, hæc si æmu-
labitur exempla, verè dignam se præparabit hoc apice Prin-
cipalis dignitatis, in cuius spem succrescit, eundemque quem
PARENS ILLUSTRISSIMUS jam reportat obsequii,
pietatis & diligentia gloriosissimum fructum olim feret.
Atque hæc præcipuè gaudendi mihi ac benè ominandi cau-
sa, hinc & gratulationis meæ materia & tenor totius allo-
quutionis profluxit, undè quicquid optimum ac faustissi-
mum est, magnitudine *PATRIS AD SERENITATEM*
TUAM

TUAM redundare arbitrabar. Equidem ingens fama, grande decus, tanti Electoris, tot Regionum Domini filium esse; magna felicitas, tantæ hereditati, tam arduo rerum humanarum fastigio destinari: sed illa tamen major, ita primâ ab infantiâ in Domo Regnatrice educari, sic à teneriori ætate ad gubernandum institui, ut haud unquam impar amplissimæ fortunæ deprehendaris. Habet hoc sanè purpura Electoralis, per se satis excelsum & prælustrem reddit Possessorem suum, & tantum super altissimum Principum Ordinem attollit, quantum à privatis ipsi Principes recedere conantur; attamen augustior multò & venerabilior illa omnibus apparet, quando ab excultò egregijs virtutibus, pravæque cupiditatum & potentia insolentis domitore ac frenatore animo decoratur. In hõc veri honores, in quos nihil flammis, nihil vetustati licet, cæteros mortales caducosque titulos, & quæ saxo struuntur monumenta, ipsam denique infinitam potestatem demolitur & obscurat oblivio, negligit carpitque posteritas. Proinde mactè hâc indole, **CELISSIME PRINCEPS**, hâc mente, mactè hâc Paternarum laudum viâ; Dignum Te Principe Christiano, dignum **PARENTE**, dignum **AVO**, dignum **MAJORIBUS Tuis**, dignum **TEIPSO**, id est religiosum, pium, clementem, mansuetum, justum, constantem, providum, fortem, moderatum præstare porrò enitere. At vos subjectæ huic territorio gentes, intelligite bona vestra, prædicate benignitatem Numinis, gaudete isthoc Imperio, **C**ujus

cujus auspicijs spes certa pacis, quietis perpetuæ, omnis denique prosperitatis refulget atque efflorescit ! O vos beatos, talibus Principibus ! O verè fortunatos ! Non ausint sese quævis exteræ Nationes, Regna, Provinciæ vobiscum conferre, quas vel belli mala vexant, vel domestica intemperies agitat, vel egestas annonæ premit, vel sollicitudo futuri anxias habet. Vos autem Pietas & Amor, & circumspècta ELECTORIS VESTRI cura, hostili metu vacuos reddit, discordiarum Civilium expertes, annonæ ubertate affluentés, & quod optabilissimum est, non incertum Successorem expectantes, sed PATRE OPTIMO MAXIMO nihilo deteriore PROLEM complexos. Sic fruimini quidem vos præsentium maximâ voluptate, sed abblanditur jam venturi fides, superiorum faustitatem annorum præsumptione perpetuitatis exsuperans. Et quidni latissima quæque polliceatur acris & Religionis ac Reipublicæ provida Serenissimi Octoviri vigilantia ? Qui primum Principalium operum esse duxit, indicare ordinationem & celebrationem conventûs, per quem reducta in forum illa virtutum omnium Regina Justitia, Probitas, Fides, Modestia civitatibus redditæ vigerent in posterum, submota impietas, sepulta injustitia, luxus compressus & pravimores excinderentur. An verò non eadem, aut si fas est dicere, meliora ominatur conventus ille omnium laudum in JUNIORE PRINCIPE, Paternæ gloriæ simulacrum etiâ ante pubertatem representante ? Tum propter cœlestem in illos favorem, tam secura adipiscendi spes est, quàm prompta optandi voluntas.

Vos

Vos modò pro ipsorum salute, in quâ vestra, vestro-
rumque liberorum salus est, pro æternitate hujus Imperij
pia vota concipite, & quibus gratulationibus Illustre hoc EO-
RUM fastigium prosequuti estis, easdem usque ingemina-
te. Semper sese jactet alacris vestra ac beata devotio, quâ fe-
licem ELECTOREM, felices vos prædicastis. Perenne sit
votum vestrum: SALUS PRINCIPIS! Audiantur sem-
per illæ voces: Vivat felix Serenissimus ELECTOR JO-
HANNES GEORGIUS II. Vivat Pius! Vivat Justus! Vi-
vat fortis! Vivat pacificus! Vivat JOHANNES GEOR-
GIUS III, & in similitudinem Patris, in spem posterorum
sospes, florens virtutibus adolescat!

Ego quod in initio Orationis me facturum dixi, de-
votis, ardentibus, sed nudis precibus, purâ tamen mente
divinam venerabilis Majestatem, ut POTENTISSIMUM
ELECTOREM, SERENISSIMAM MATREM, AVI-
AMQUE TUAM, TEQUE CELSISSE PRINCEPS,
juxtâ cum PRINCIPALI DOMO UNIVERSA eâ beni-
gnitate servet, quam excellentibus adversus Populum ve-
strum beneficiis, splendidissimis Virtutibus & præcipuè Pie-
tate vestrâ meremini.

Quamobrem Te Deus Deorum,
Domine Dominantium, Imperiorum
D Con,

Conditor & Conservator immortalis,
precor & obtestor, custodi, protege,
fospita Electorem nostrum, quem ad
gubernacula Statûs Tibi dilecti admo-
visti. Tuere Patrem Patriæ, cujus tute-
la & securitas Saluti ejus innititur.
Consilia ejus sapientissimâ mente gu-
berna, quô cogitationes omnes lætus
& prosper sequatur eventus. Dirige
aetiones, ut æternâ laude florentem
virtutis suæ gloriam, aliis super alia o-
peribus augeat. Adde beneficiis tuis
perpetuitatem atque incrementum, &
præsentis Regiminis fortunam in ma-
jus provehe, invictôq; robore diutissi-
mè firma. Largire Domino nostro se-
ros in annos integras istas solidasq; vi-
res, hunc totius corporis vigorem, Li-
ceat ei non nisi ad summam senectutem
pro=

profecto Reipublicæ regundæ onus
deponere, & mortalium statione tar-
dissimè decedentem, non alium succes-
sorem quàm, quem, dedit OPTIMUM
NATUM, ejusque sanguinem relinquere!
Crescat hic intereà in vires & virtu-
tes tantis rebus maturas, tantique
Imperii moli sustinendæ sufficientes!
Fiat, hoc Fiat! incolumi CONIUGE ELE-
CTORIS nostri, MATRE PRINCIPIS nostri Se-
renissimâ, virente SAXONICâ DOMO uni-
versâ, salvâ deniq; REPUBLICâ & florente!

FIAT!

FK 9c 5098

provento Republicas regundas ones
deponere, & mortalium statione car
dillime decedentem, non solum succel
sorem punit, quent, dedit O P T I M U M
Natum, eiusque sanguinem reproduret!
Creseat hic interea in vites & virtu
tas tanta rebus miribus, tantique
Imperii meli sicuti, & subiacent!
Hic, hoc facit, inest in omnia sibi
COTIS HONORIS, & inest in omnia sibi
restituunt, vitem sicuti, & inest in
vite, inest in omnia sibi, & inest in

FIAT!

ME

ULB Halle 3
004 824 415

WMA

AD ILLUSTRISSIMUM CELSISSIMUM QVE
Principem ac Dominum
Dominum

JOHANNES GEOR.

GIUM

Ducem Saxoniae
Landgravium Thu-
Lusatiae, Cor-

Montium,
ac utriusque
i, Dy-

ELECTORAL
JUVENTU

EDEM,
EM,

SERENISSIMO C
Serenissimo

PARENTI,
mino,

JOHA

GEOR.

Duci Saxoniae,
Praefecto Praetorio &
Saxonicum
Solenni bo

ntium, S. R. I.
eodem, ubi Jus
ntissimo,
ant

Illustrissimae

evotissimo

